Stěžovatel popíral při ústním líčení, rozváděje námitku stížnosti, že ani zemskému úřadu pro péči o válečné poškozence ani ministerstvu sociální péče nepřísluší vydávati nálezy o povinnosti k vrácení přijatého invalidního důchodu, vůbec oprávnění žalovaného úřadu rozhodovati o této otázce, poněvadž jde o otázku soukromoprávní.

V tomto směru judikoval již nejvyšší správní soud nálezem ze dne 4. června 1928, č. 7117/27, že ministerstvo sociální péče jest příslušným rozhodovati o této otázce a odkazuje se dle §u 44 jedn. ř. na podrobnější odůvodnění citovaného nálezu. Jest tedy námitka tato bezdůvodná.

Stěžovatel brojí dále proti závěru žalovaného úřadu, že nepravými údaji o svém jmění a příjmu vylákal přiznání invalidního důchodu, namítaje, že nikdy neučinil nepravdivých udání, naopak, vždy uvedl řádně a pravdivě stav věci, takže toto tvrzení úřadu je v rozporu se spisy a se skutečností.

Nejvyšší správní soud uvažuje o této námitce, musel vycházeti ze skutkové podstaty, z níž vycházel žalovaný úřad.

Jestliže pak podle dotazníku sepsaného při prohlídce konané dne 10. prosince 1919 uvedl stěžovatel jako svůj jediný příjem rentu 22 Kč měsíčně, nezmíniv se při tom o jiném důchodu nebo majetku, měl žalovaný úřad skutkový závěr dostatečný podklad, a to tím spíše, když stěžovatel vůbec nepopřel skutkovou podstatu, na níž žalovaný úřad svůj výrok založil, totiž že měl v naříkaném rozhodnutí uvedený zdanitelný příjem za léta 1919 a 1925 směrodatný pro otázku přiznání důchodu invalidního za dobu od 1. května 1920 do konce roku 1926. Neprávem tudíž tvrdí stěžovatel, že závěr žalovaného úřadu odporuje spisům.

Poukazuje-li stížnost na to, že stěžovateli nebyly známy podrobné předpisy zákonné — a že nebyl na ně upozorněn, je poukaz ten právně irrelevantní, poněvadž okolnost ta jej neomlouvá.

Ze všech těchto úvah dospěl nejvyšší správní soud k zamítnutí stížnosti jako bezdůvodné.

(Nález N. S. S. ze dne 16. ledna 1929, č. 594/29.)

---

§ 19, odst. 2. — Spolužití vdovy s mužem ve společné domácnosti.

Výměrem ze dne 22. července 1921, č. 61.665/29109/21, přiznal zemský úřad pro péči o válečné poškozence v Praze-Karlíně stěžovatelce na základě zákona č. 142/20 jako vdově po padlém vdovský důchod ročních 600.— Kč s 50% drahotní přirážkou.

Výměrem ze dne 7. května 1924, č. 74857/24, zastavil úřad ten ve smyslu §u 19, odst. 2, zákona č. 142/20 ve znění zákona č. 39/22 dnem 1. června 1924 až na další výplatu vdovského důchodu, ježto bylo zjištěno, že stěžovatelka žije ve společné domácnosti s mužem, pročež odpočívá ve smyslu dříve cit. zákonného ustanovení nárok na důchod vdovský.

Stěžovatelka domáhala se pak v letech 1925 a 1926 opětně, aby jí výplata důchodu vdovského byla znovu povolena, leč marně, ježto podle zprávy četnictva spolužití její s Janem K. nebylo přerušeno.

Naříkaným rozhodnutím z 29. července 1927, č. 22450-V/1a-27, zamítlo ministerstvo sociální péče stížnost vdovy do rozhodnutí zemského úřadu pro válečné poškozence v Praze ze dne 12. dubna 1927, č. 79-410-27, kterým nebylo vyhověno žádosti stěžovatelky o uvolnění výplaty důchodu vdovského, ježto podle § 19, odst. 2, zákona č. 39/22 a prováděcího nařízení č. 363/22 odpočívá v tom případě, pakli válečná vdova žije ve společné domácnosti s mužem v poměru rovnajícím se manželství, její vdovský důchod po dobu tohoto spolužití a jest v tomto případě věrohodně zjištěno, že stěžovatelka, vdova po padlém vojínu, žije dosud ve společné domácnosti s bratrem padlého vojína, Janem K. v poměru, jaký má na mysli svrchu citované zákonné ustanovení, čemuž nasvědčuje společné bydlení jakož i způsob spolužití.

O stížnosti na rozhodnutí to podané uvážil nejvyšší správní soud toto:

Stížnost vytýká napadenému rozhodnutí po stránce věcné nesprávné právní posouzení, ježto prováděcí nařízení k §u 19. odst. 2. zákona č. 39/22 Sb. z. a n. klade důraz na to, že poměr, který citované ustanovení zákona má na mysli, musí se f a k t i c k y rovnati manželství. Manželská práva a povinnosti jsou stanovena v §§ 90—92 vš. obč. zák. Stěžovatelce takové okolnosti prokázány nebyly a přirozeně prokázány býti nemohly, pročež výrok žalovaného úřadu postrádá opory v zákoně.

Námitka ta však jest bezdůvodnou.

Jak nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, záleží při zodpovědění otázky, lze-li v tom kterém případě použíti ustanovení § 19, odst. 2, zákona o válečných poškozencích (ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n., ve znění ze dne 25. ledna 1922, č. 39 Sb. z. a n.), na hospodářské stránce, t. j. předpokládá ustanovení to poměr muže a ženy, ve kterém se muž o výživu družky své stará. Je tedy na omylu stížnost, dovozuje-li, že poměr ten i po jiných stránkách (zejména v §§ 90—92 obč. zákona vytčených) musel by se manželskému poměru rovnati (viz na př. nález ze dne 17. ledna 1927, č. 419).

Je-li ale názor stížnosti mylný, jest bezdůvodnou výtka, že mělo býti zjištěno, zda jsou tu skutečnosti odpovídající požadavkům v §§ 90 až 92 obč. zák. uvedeným.

Zda pak onen předpoklad, — že totiž muž stará se o výživu družky — jest dán, jest otázkou skutkovou, jíž může nejvyšší správní soud přezkoumati jen s hlediska §u 6 zákona o správním soudě, totiž zda předpoklad ten neodporuje spisům, aneb zda měl dostatečnou oporu ve výsledcích řízení.

V tomto směru vytýká stížnost vady řízení, ale nejvyšší správní soud neshledal výtky ty důvodnými. Neboť okolnosti, o nichž stěžovatelka důkaz svědky v řízení vedla a v jichž neslyšení spatřuje vadu řízení, jsou pro posouzení jedině rozhodující skutečností, zda poměr její k Janu K. jest poměrem, jaký má na mysli § 19, odst. 2., naprosto nerozhodný, že stěžovatelka usilovala a snažila se nalézti si jiný byt a ze světnice, kterou s K. obývala, se odstěhovati, že se jí to však nepodařilo. Je nesporno, že z okolnosti té nelze vyvoditi docela nic pro otázku, jaký byl a jest poměr stěžovatelčin k Janu K. a že tedy žalovaný úřad neslyšev o nerozhodných okolnostech vedené svědky, nezpůsobil tím žádné vady.

Bylo proto stížnost zamítnouti jako bezdůvodnou.

(Nález N. S. S. ze dne 16. ledna 1929, č. 707/29.)

N á l e z z e m s k é o d v o l a c í k o m i s e. Hodnocení průvodů úřadem.

Výměrem zemského úřadu pro péči o válečné poškozence v Čechách ze dne 30. července 1923, č. j. 21718/I-23, nebyl uznán stěžovatel se zřetelem k lékařské prohlídce v Lounech ze dne 21. února 1923 válečným invalidou a nepřiznán mu důchod invalidní.

Proti tomuto výměru odvolal se stěžovatel k zemské odvolací komisi pro válečné poškozence v Praze poukazuje na nález superarbitrační z roku 1919 a na nálezy okresní komise sociálně lékařské v Mostě ze dne 21. října 1920 a lékaře důvěrníka v Lounech ze dne 21. února 1923.

Nálezem zemské odvolací komise pro válečné poškozence v Praze ze dne 19. listopadu 1923, č. j. 357/18-23, bylo zamítnuto jeho odvolání proti výměru zemského úřadu a výměr ten potvrzen vzhledem k lékařskému nálezu a posudku prof. Procházky, který zní: „Levé oko choré a skoro slepé. Stav tento nepochází ze služby vojenské, byl již před nastoupením, jak bylo konstatováno při komisi superarbitrační v únoru 1917.“